

## O autorech a dílech

**Sergej Rachmaninov** se intenzívně zajímal o ruský pravoslavný zpěv. Ve svých pamětech píše, jak se svou babičkou sedával „*hodiny a hodiny v krásných petrohradských kostelích*“ a jak se zamiloval do liturgických melodií „*nedostižné krásy*“. Když se pak vrátil domů, usedl ke klavíru a přehrával si vše, co ten den slyšel... Jeho nejčastěji uváděným sborovým dílem jsou *Noční vigilie*, op. 37 à cappella, Pražský filharmonický sbor se nicméně rozhodl pro jinou à cappellovou kompozici, málo známý sbor *Matka Boží ve věčné modlitbě*. Rachmaninov ho složil v létě 1893 a sám navrhl podtitul: „Duchovní koncert g moll“.

*Mše Igora Stravinského* je jednou z mála skladeb, které Igor Stravinskij nenapsal na objednávku. „*Vznik mé Mše částečně vyprovokovaly mše W. A. Mozarta, které jsem objevil v jednom antikvariátu v Los Angeles v roce 1942 nebo 1943. Když jsem si ty lahodné rokokové quasi operní skladby hrál, řekl jsem si, že musím napsat mši – svou vlastní, skutečnou mši,*“ řekl Stravinskij svému životopisci Robertu Craftovi. Tou „*skutečnou mší*“ možná myslel fakt, proč se on, který se hlásil k ruské pravoslavné církvi, rozhodl zhudebnit text římskokatolické liturgie – pravoslaví totiž povolovalo v církevní hudbě jen zpěvní hlasy a zvony a Stravinskij zamýšlel zapojit i instrumentální doprovod. Podle vlastních slov určil svou Mši nikoliv pro uvádění na koncertech, ale v kostelích. Navzdory jeho přání byla Mše poprvé provedena 27. 10. 1948 ve slavném operním domě – v milánské La Scale. Devatenáctiminutová skladba reprezentuje strohý, jednoduchý, neoklasicistní styl Stravinského z jeho tvůrčí etapy v letech 1923 až 1951 a můžeme v ní zaslechnout i náznaky jazzu.

Koncert uzavře cyklus *Liebeslieder*, op. 52 neboli *Milostné písně – Valčíky Johanna Brahmsa* a přenese nás do valčíkem proslavené Vídně 19. století. Johannes Brahms zde zhudebnil milostnou poezii německého romantického básníka Georga Friedricha Daumera, jehož verše velmi obdivoval. Rozsáhlý cyklus osmnácti skladeb pro sóla, smíšený sbor a čtyřruční klavír je mimořádně efektní a také mimořádně interpretačně náročný: nejen od zpěváků, ale i obou klavíristů vyžaduje značnou virtuozitu. I když pro to neexistuje žádný doklad, často se i v odborné literatuře objevuje názor, že Brahms v nich vyzpíval svou nenaplněnou lásku ke Claře, ženě skladatele Roberta Schumanna. U německých a rakouských sborů patří jiskřivé, temperamentní *Valčíky* mezi oblíbený repertoár, u nás jsou uváděny jen zřídka.